

DIRK-JAN
VISSER

CARL DE
KEYZER

ROBERT
KNOTH
&
ANTOINETTE
DE JONG

JAN
BANNING

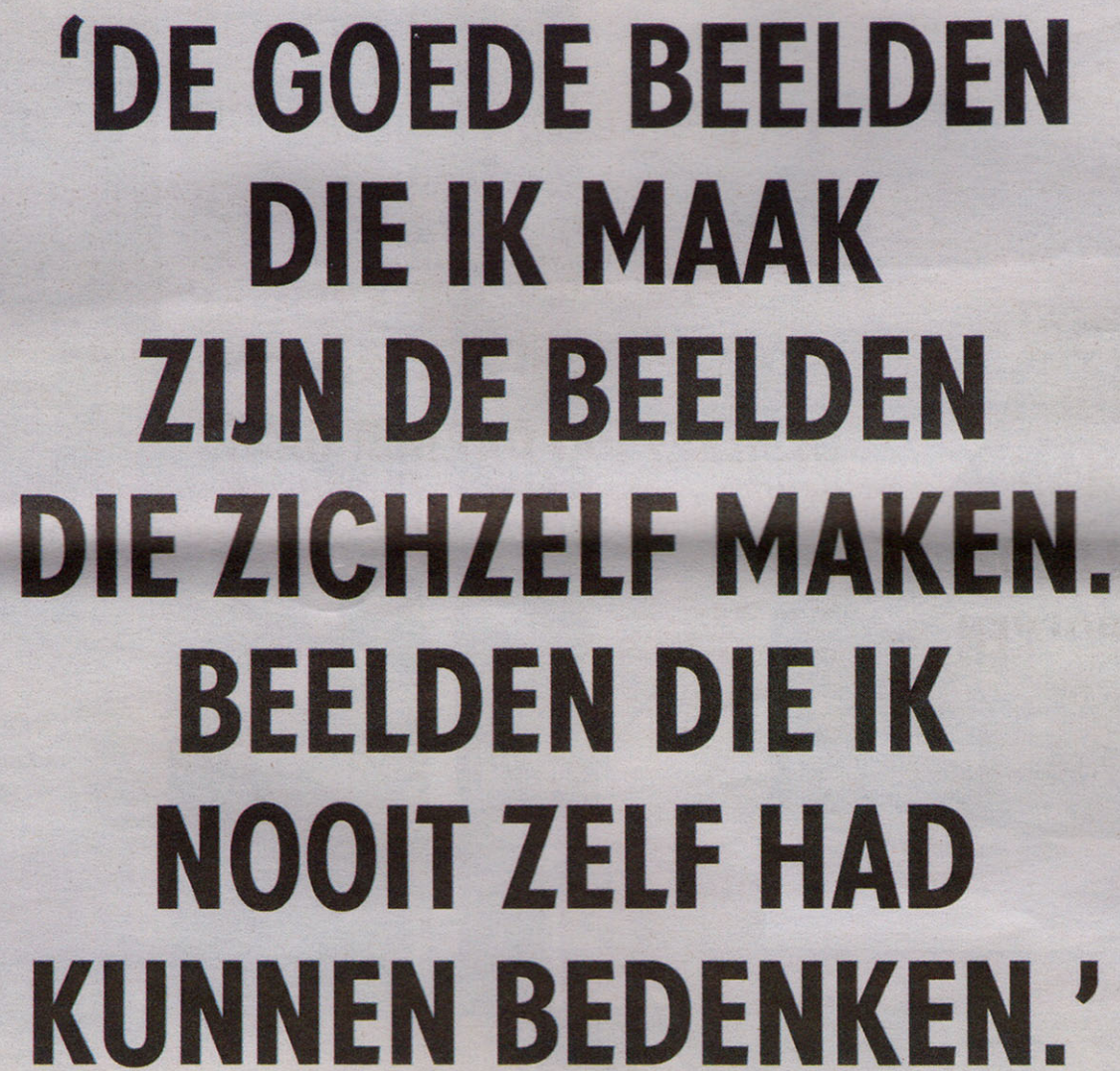
JAN
JOSEPH
STOK

MEEKIJKEN
OVER DE
SCHOUDE

FOTO
DOK

SPACE FOR
DOCUMENTARY
PHOTOGRAPHY

VORM

**'DE GOEDE BEELDEN
DIE IK MAAK
ZIJN DE BEELDEN
DIE ZICHZELF MAKEN.
BEELDEN DIE IK
NOOIT ZELF HAD
KUNNEN BEDENKEN.'**

CARL DE KEYZER

MENSEN VERMALEN ZONDER DAT DE DOUWERS WISSEN
HOE DOEN IS ZIJN

'IK WERK ALS EEN TIJD-REIZIGER, DAT ZIE JE OOK TERUG IN DE VORMGEVING. VOOR EUROPA WAS DE INSPIRATIE EEN BOEK UIT 16^E EEUWS FLORENCE; HOMO SOVIETICUS EEN PROPAGANDABOEK UIT 1932; GOD INC. EEN LIFE TIME COVER UIT DE JAREN ZESTIG. BIJ CONGO WAS HET UITGANGSPUNT EEN REISGIDS. BIJ MOMENTS HEB IK ME OP DE TOEKOMST GERICHT EN ME LATEN INSPIREREN DOOR SCIENCE FICTION BOEKEN UIT DE JAREN '50.'

CARL DE KEYZER

'Het samenvallen van inhoud en vorm in Heinrich Heine's gedicht Die schlesischen Weber is prachtig. "Sie sitzen am Webstuhl und fletschen die Zähne" in de ritmisch herhaalde S-klank klinkt het geluid van de weefstoel door, waaraan de wevers na het neerslaan van hun opstand knarsetandend de lijkwade van het oude Duitsland zitten te weven. Zo moet vorm uit inhoud voortkomen.'

JAN BANNING

A: 'WE WILLEN NIET ALLES UITLEGGEN. MENSEN KUNNEN BEST ZELF DE STIPPEN MET ELKAAR VERBINDEN.'

ROBERT KNOTH EN ANTOINETTE DE JONG

'In Congo heb ik in verschillende stijlen gewerkt. Het is belangrijk daar van te voren over na te denken. De keus wordt ingegeven door mijn hart. Voor het verhaal over coltan, werkte ik in zwart/wit, om niet afgeleid te worden. Ik wilde dat de aandacht naar de mineralen en de menselijke omstandigheden zou gaan. Bij het verhaal over de Pygmeeën heb ik me sterk gericht op de omgeving, de natuur, dus daar werkte ik in kleur.'

JAN-JOSEPH STOK

'VROEGER DACHT IK DAT IK BEELDEN KON MAKEN DIE DE TIJD OVERSTIJGEN, DAT IK ALS FOTOGRAAF GOED GENOEG WAS OM DE DATERING TEGEN TE GAAN. IK HEB GEMERKT DAT DAT NIET GAAT.'

CARL DE KEYZER

'Het open gebruik van bronnen is nu allemaal mogelijk. Dat was 25 jaar geleden niet zo, domweg omdat de informatie niet voorradig was. Nu haal je dat met een muisklik binnen. Je beschikt nu over zo veel meer informatie en verschillende bronnen, zowel in tekst als in beeld, dat daardoor je rol als beeldmaker dramatisch is veranderd. Waarom zou je het niet gebruiken?'

ROBERT KNOTH EN ANTOINETTE DE JONG

'Ik ben nog steeds een klassieke, geëngageerde fotograaf, maar op een gegeven moment kwam het besef dat je ook op een andere manier met beeld kunt omgaan en onderwerpen op verschillende manieren kunt benaderen. Je kunt feitelijk, maar ook poëtisch te werk gaan. Door die poëzie kun je nieuwe lagen, verdieping aanbrenge.

DIRK-JAN VISSER

'VOOR MIJ IS HET BELANGRIJK OM IN DE FOTOGRAFIE PERSOONLIJKE VERHALEN TE VERTELLEN DIE SYMBOOL STAAN VOOR GROTE POLITIEKE EN ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN.'

DIRK-JAN VISSER

'Er is een groot verschil tussen journalistieke fotografie en kunstfotografie. Dat heeft niets met onderwerpskeuze te maken. Je kunt als kunstenaar prima maatschappelijke onderwerpen aanpakken, maar de manier van fotograferen is wel een andere. Binnen de journalistiek is het vaak directer, kleurrijker, het moet meteen duidelijk zijn wat je ziet. De andere vorm is beschouwend, daar hoef je niet meteen te knallen, die biedt ruimte voor een diepere bodem.'

JAN BANNING

IN BUREAUCRATICS KOMEN VORM EN INHOUD OP EEN IDEALE MANIER SAMEN. VAN HET VIERKANTE FORMAAT TOT DE ZO SUF MOGELIJKE COMPOSITIES, RECHT VAN VOOR OF RECHT OPZIJ, DAT DEKT DE INHOUD PRECIËS.'

JAN BANNING

R: 'Misschien heb je de goed geïnformeerde buitenstaander wel helemaal niet meer nodig, in ieder geval niet voor het direct verslaan van het nieuws. Ik ben er steeds meer van overtuigd dat journalisten uit het land zelf daar veel beter in zijn.'

ROBERT KNOTH EN ANTOINETTE DE JONG

'HET GROOTSTE PROBLEEM IS: ER ZIJN MEER EN MEER FOTOGRAFEN, DE SOEP WORDT STEEDS DIKKER.'

CARL DE KEYZER

'Ik ben de laatste jaren drie nieuwe verdienmodellen begonnen: zelf online prints verkopen, zelf tentoonstellingen uitbaten en een Ipad publicatie. Bij Moments hebben we met de tentoonstelling helemaal los van musea gewerkt. We hebben alles zelf gedaan en ook de ticket opbrengst gekregen. Ik geef al mijn foto's gratis aan tijdschriften, dat is een interessanter businessmodel, want dan kom je in tien bladen. Dat is beter voor het boek en de tentoonstelling.'

CARL DE KEYZER

'NU REISKOSTEN NIET MEER WORDEN BETAALD HEB IK NIET ÉÉN OPDRACHTGEVER NODIG, MAAR TUSSEN DE VIJF EN TIEN, WIL IK UIT DE KOSTEN KOMEN EN NOG IETS VERDIENEN. JE MOET NU VEEL CREATIEVER ZIJN IN HOE JE HET GELD VOOR ELKAAR KRIJGT.'

JAN-JOSEPH STOK

**'EEN DUIDELIJKE VERAN-
DERING IS HET BANKROET
VAN DE FOTOJOURNALIS-
TIEK. HET PODIUM VOOR
FOTOGRAFEN DIE ZICH MET
DE MAATSCHAPPIJ BEZIG
HOUDEN IS VERDAMPT.
IN DE KLEINE KUNSTHOEK
ZITTEN DE MOGELIJKHEDEN,
MAAR WEL VOOR ANDER-
HALVE MAN EN EEN
PAARDENKOP.'**

JAN BANNING

'Als ik de moeite afweeg tegen de opbrengst en impact overweeg ik weleens om iets anders te gaan doen. Tegelijkertijd moet ik niet klagen: iedereen heeft stress van zijn werk. En ik zat laatst nog voor mijn werk in Canada, Parijs en Marokko.'

DIRK-JAN VISSER

**A: 'NEDERLANDSE MEDIA
WILLEN PAS EEN VERHAAL
ALS DE BUITENLANDSE
PERS EROVER HEEFT
BERICHT. IK HEB WELEENS
EEN VERHAAL GEPLUGD
VIA EEN BUITENLANDSE
COLLEGA. PAS TOEN KON
IK EROVER SCHRIJVEN.'**

ROBERT KNOTH EN ANTOINETTE DE JONG

'Mijn ervaring is dat de krantenredacties een eigen beeld voor ogen hebben van wat ze willen hebben. Daardoor blijf je beelden leveren die voldoen aan het beeld dat zij hebben en dat mensen al kennen. Dat is ook de reden dat veel fotografen onafhankelijk gaan werken. Misschien gaan we daardoor wel terug naar de diepgang. Niet meer die stereotiepe beelden, maar tijd nemen om grondiger werk te doen. Als je meer tijd neemt om je verhaal te maken en je niet zo laat leiden door redacties ben je misschien wel objectiever.'

JAN-JOSEPH STOK

**'EEN ACHTERGRONDVERHAAL OVER BIJ-
VOORBEELD NAGORNO-KARABACH MOET
EEN AANLEIDING HEBBEN, ZOALS EEN TEN-
TOONSTELLING OF EEN BOEK. ANDERS KUN
JE DAT SOORT VERHALEN NIET KWIJT. JE
MOET MET EEN GROOTS PROJECT KOMEN,
PAS DAN SCHRIJVEN DE MEDIA EROVER.'**

DIRK-JAN VISSER

'Ik ben kunstenaar, want ik leef van de verkoop van mijn prints en tentoonstellingen aan musea en via galleries. Toch zal ik me met hartstocht documentaire fotograaf noemen. Ik zie dus geen tegenstelling tussen kunst en documentair werk.'

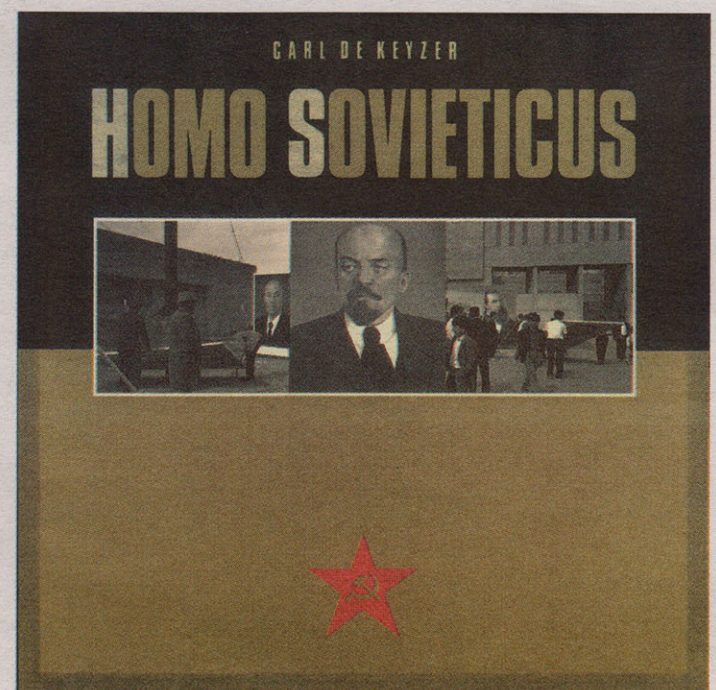
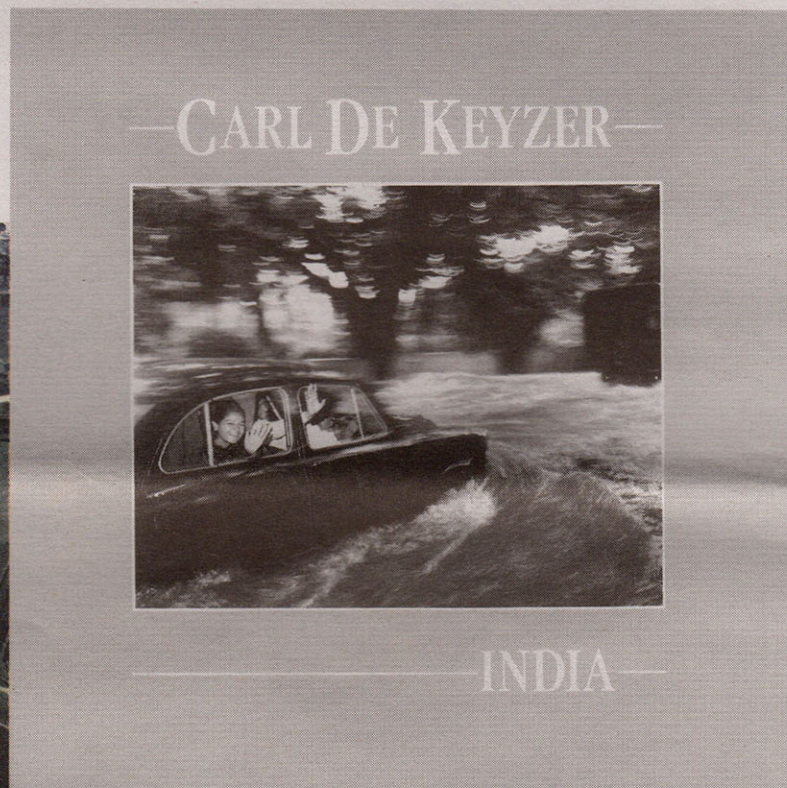
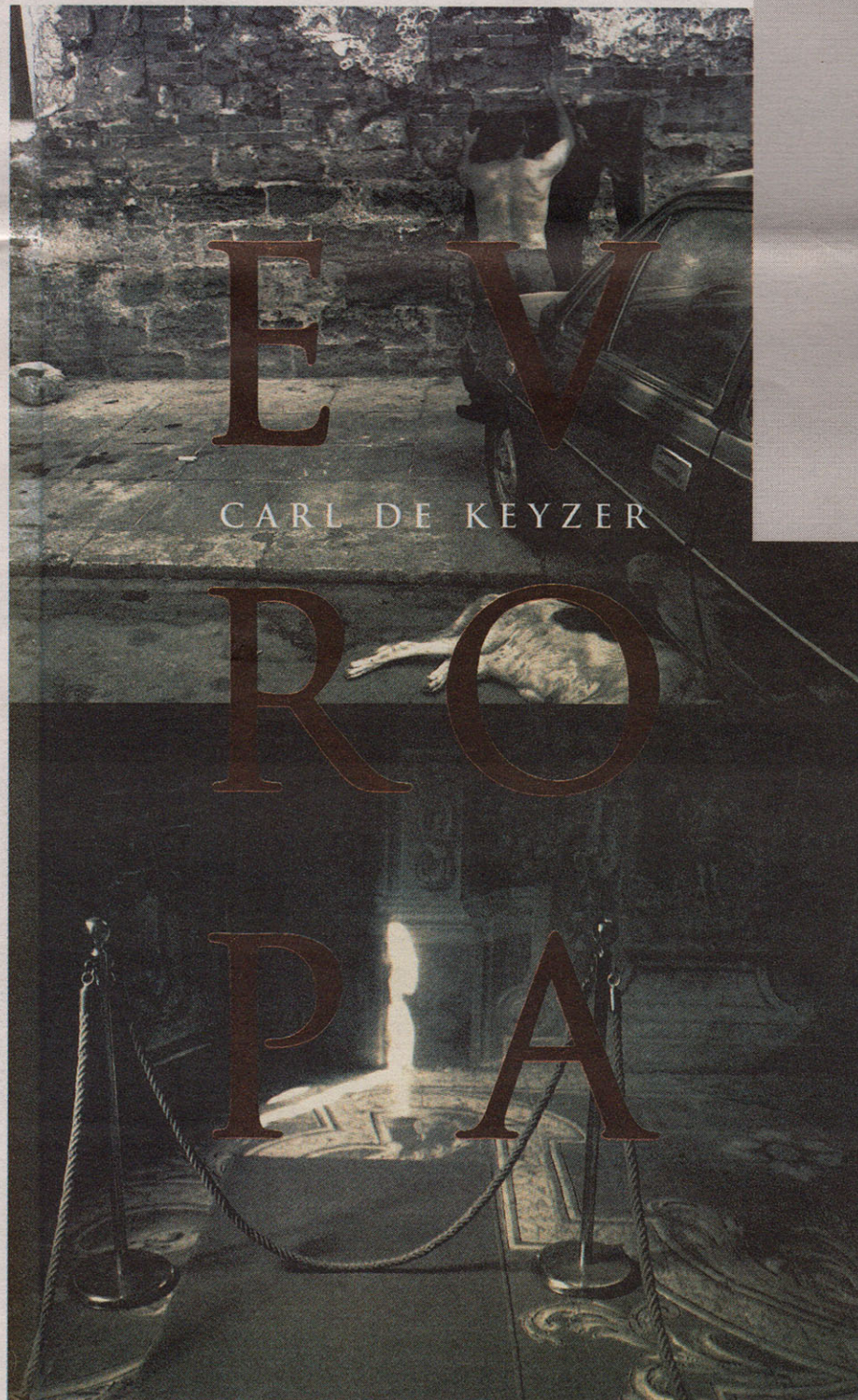
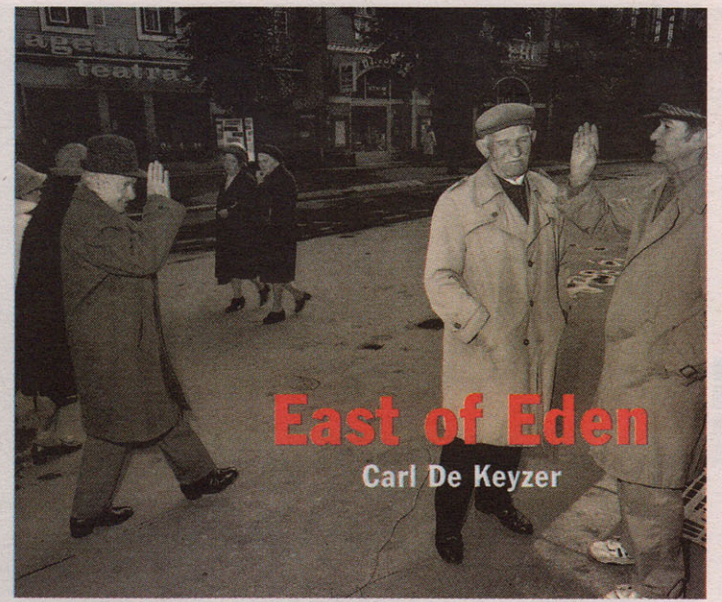
JAN BANNING

**'HET IDEAAL IS NATUURLIJK
DAT JE KUNT LEVEN VAN
JE BOEKEN EN OPBRENG-
STEN VAN JE TENTOONSTEL-
LINGEN, PRINTS, ALS EEN
ECHTE KUNSTENAAR. MAAR
DAT KAN IK NIET.'**

CARL DE KEYZER

**'AL MIJN BOEKEN ZIJN GEÏNSPIREERD
OP BESTAANDE BOEKEN. EUROPA WAS
GEÏNSPIREERD OP EEN BOEK UIT 16^E EEUWS
FLORENCE, HOMO SOVIETICUS EEN PROPAGANDA-
BOEK UIT 1932, GOD INC. EEN LIFE
TIME COVER UIT DE JAREN ZESTIG, EAST OF
EDEN EEN BLADZIJDE UIT DE BIJBEL.'**

CARL DE KEYZER

Boekcovers: Homo Sovieticus, Europa, India, East of Eden, Congo Belge, Trinity, God inc, Oogspanning, Zona en Moments before the flood